

**TIINA
LAITILA
KÄLVEMARK
—
SEITSEMÄS
KEVÄT**

WSOY

Tiina
Laitila Kälvemäki

SEITSEMÄS
KEVÄT

ROMAANI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© TIINA LAITILA KÄLVEMARK JA WSOY 2017
ISBN 978-951-0-42355-4
PAINETTU EU:SSA

In loving memory of Brian (1970–2016)

Pohjolassa ei ole ollut kunnon kesää kuuteen vuoteen.

Viime kesänä hellelukemat ylittyivät ainoastaan Tanskassa ja kaakkoisimmassa Skånessa, missä elohopea kohosi muutamana päivänä 25 asteen tuntumaan.

Lähes viiteenkymmeneen pohjoiseen kuntaan ei tullut ollenkaan termistä kesää. Pitkä kevät liukui suoraan pitkäksi syksyksi.

Helsingissä kesä alkoi juhannusviikolla, Tukholmassa vain muutamaa päivää aikaisemmin.

Luulajan korkeudella kesä kesti vain kolmisen viikkoa, eikä aurinko paistanut sinä aikana kuin muutaman päivän.

Kukaan ei tiedä varmuudella, mistä ilmiö johtuu. Liittyykö se jäätiköiden sulamiseen, merivirtoihin tai suihkuvirtauksiin?

Vai onko kyse sittenkin vain sään satunnaisesta vaihtelusta?

Seuraukset näkyvät jo. Lentomatkat ovat kallistuneet, samoin kotimaiset elintarvikkeet.

Muuttolinnut ovat pesineet etelämpänä kuin yleensä, tai jättäneet kokonaan tulematta. Vilja- ja hedelmäsadot ovat jääneet heikoiksi. Marjat ovat paleltuneet metsiin. Keisarikorento on hävinnyt Etelä-Ruotsista, eikä haapaperhosesta ja ruostenopsasii-vestä tehty Suomessa viime kesänä lainkaan havaintoja.

Toiset lajit ovat kestävämpiä: ensimmäiset sitruunaperhoset lähtivät tänäkin vuonna liikkeelle helmi-maaliskuun vaihteessa. Myös talvehtimisen jäljiltä hieman haalistuneiden suruvaippojen nähtiin imevän mettä pajunkissoista jo laskiaisen tienoilla.

(...)

I.

NAINEN SEISOO alasti ikkunassa niin kuin aina vähän ennen seitsemää. Todennäköisesti se on tullut suihkusta, kuivannut itsensä pyyhkeeseen ja valmistautuu nyt pukeutumaan.

Nainen on vaalea ja lyhyt, pää yltää hädin tuskin ikkunaruuudun puoliväliin. Tukka on erilainen kuin viimeksi, kynitty. Sellaiset hiukset taitavat olla nyt muotia. Peter on nähnyt vastaavia tv-talon käytävillä. Vähän olkikasaa muistuttavia kampauksia, jotka törröttävät ohimoilta sinne tänne ja jättävät niskan vaille suojaa.

Vielä viime viikolla ikkunanaisten tukka oli yltänyt olkapäille, siitä Peter on varma. Pitkä tukka oli sopinut tälle paremmin, pehmentänyt muuten melko kulmikasta olemusta. Naisella on kokoonsa nähden leveät hartiat. Pienet rinnat, kapea lantio, lihaksikkaat reidet. Häpykarvotus erottuu tummana. Hiusten kellanvaalea väri ei siis ole aito.

Peterin katse seuraa naista, kun tämä kulkee huoneen päästä päähän, hitaasti ja viivyttelevin askelin. Välillä nainen pysähtyy kesken askeleen kuin unohtaisi, mihin oli menossa ja mitä juuri ajatteli.

Eikö se ymmärrä näkyvänsä selvästi vastapäisen talon ikkunoista? Todennäköisesti alaston vartalo näkyy kadulle asti. Jos nyt joku ymmärtää katsoa tarpeeksi ylös tavoittaakseen viidennen kerroksen ikkunat, tähän aikaan aamulla.

Naisen ilme on pysähtynyt ja epäröivä. Surumielinen jopa. Se on uutta. Useimmiten ikkunanaisen olemus on tiukka ja päättäväinen, kuin tämä aamu aamulta haastaisi maailman: *Saatpa nähdä, että selviän tästäkin päivästä! Paremmin kuin kukaan muu!*

Peter ei tiedä, miksi hän haluaa katsella naista. Tämä ei kiihota häntä vähääkään. Nainen on *Gonepteryx rhamni*, sitruunaperhonen, pieni ja tavallinen lajike. Liihottelee hitaasti edestakaisin, pysähtyy välillä ja tunnustelee ilmavirtaa siipiensä alla. Liikkeissä ei ole mitään tietoista tai laskelmoivaa. Nainen ei arvaa olevansa Peterin katseen kohteena, vielä vähemmän tavoittelee sitä.

Tai sitten nainen ei välitä. Peter on aina ihaillut ihmisiä, jotka eivät piittaa siitä, mitä muut ajattelevat. Jotka vain ovat, ottavat paikkansa maailmassa, itsestään selvästi ja anteeksi pyytelemättä. Katsovat mitä haluavat, näyttävät, mitä mieli tekee.

Yhtäkkiä Peter tulee ajatelleeksi, että joku muukin saattaa katsella naista. Neljännen kerroksen Lamberg. Neljännen kerroksen lökäpöksy-Lamberg seisoo ikkunassa ja runkkaa! Peterin vatsalihakset jäykistyvät ja suuta kuivaa. Hän kääntyy ja kävelee keittiöön, napsauttaa valmiiksi ladatun kahvinkeitTIMEN päälle.

Lamberg, sairaseläkkeellä oleva entinen autokauppias Härnösandista, asuntoyhtiön rahastonhoitaja. Pelaa päivät pitkät candy crushia ja tuijottaa Rosan takapuolta aina kun vaimo sattuu portaisiin äijän edelle.

Peter juo lasin kylmää vettä ja voitelee leivät valmiiksi, kattaa pöytään kahvikupit ja myslikulhot. Kun hän palaa makuuhuoneeseen, ikkunanainen on kääntynyt selin. Toisen lapaluun päällä erottuu jotakin, mustelma tai syntymämerkki. Peter ei ole huomannut sitä aikaisemmin. Ehkä se on ollut piilossa tukan alla.

Kaikki nämä kuukaudet sitruunasiipi on ollut osa Peterin yksityistä aamurutiinia, sitä lyhyttä, onnellista hetkeä, kun Rosa ei ole vielä noussut, ja maailma on hänen.

Peter vilkaisee nukkuvaa vaimoaan. Levätköön vielä. Taksi tulisi vasta reilun tunnin kuluttua.

Hän pudottaa pyjamahousut jaloista, sitten kalsarit. Jos Rosa avaisi silmänsä nyt, ne osuisivat suoraan hänen velttoon elimeensä. Jos hän astuisi metrin vasemmalle, myös ikkunanainen näkisi sen.

Rosan hengitys on kevyttä, tuskin kuuluvaa. Suu on raollaan, kuin vaimo haluaisi sanoa jotakin unissaan. Toisen käsi lepää piilossa posken alla. Paljaat sääret pilkottavat peitonmutkasta. Pitkät tummanruskeat suortuvat kiertyvät poskille.

Oikeasti Rosa olisi jo harmaa, mutta värjää juurikasvunsa kolmen viikon välein. Peterin kohdalla riittää joka viides viikko. Rosa on häntä viisi vuotta vanhempi, mutta näyttää ainakin kymmenen vuotta vanhemmalta. Värjäyksestä huolimatta, tai ehkä juuri siksi. Jotkut naiset ovat sellaisia, lakastuvat nopeasti. Kuin olisivat liian täydellisiä ja meheviä kestääkseen pitkään tuoreina.

Rosan olkapäässä erottuu vielä Malesian-matkan jälkeinen rusketusraita. Rosa palvoo aurinkoa. Kaksi kertaa vuodessa he matkustavat kauas sen perässä, vaikka lentojen hinnat ovat muutamassa vuodessa kolminkertaistuneet. Iltaisin Rosa sivelee silmänympärysvoidetta myös ylähuuleensa. Purkki on yöpöydällä sinisankaisten lukulasien vieressä.

Peter ei välitä rypyistä. Rosa on *Pachliopta jophon*, ceyloninruusu, harvinainen ja upea.

Peter vetää varovasti peittoa Rosan jaloille. Hän ei ole koskaan halunnut ketään toista naista kuin vaimoaan. Ei ainakaan ketään, jolla olisi kasvot, tai nimi, tai jokin määriteltävissä oleva ominaispiirre.

Hänen halunsa kohdistuu katseisiin. Ja jollakin merkik-
lisellä tavalla hänestä tuntuu, ettei vastapäisen talon ikku-
nan takana värjöttelevä keltatukkainen nainen ole koskaan
nähty häntä.

Matkalla Arlandaan sataa. Tasaisesti, viistoon, kuin su-
mutinpullostaa. Auton lämpömittari näyttää seitsemän
astetta. Radiojuontaja rakentaa kehoja aasinsiltoja main-
stream-popin ja aamun uutisaiheiden välille. Kun kuun-
telijoita Upplands Väsbyn kohdalla pyydetään soitta-
maan ohjelmaan ja kertomaan, mitkä kappaleet sopivat
parhaiten vessamusiikiksi, taksikuski kiroaa ja vaihtaa
kanavaa.

– Meidän verorahoilla tekevät tuotakin ohjelmaa!

Peter hymyilee vaisusti ja katsoo ikkunasta ulos. Hän ei
välittäisi aloittaa keskustelua, mutta kuljettaja hakee sinnik-
kästi katsekontaktia peruutuspeilin kautta.

– Kyllä on taas ihana ilma, mitä? Ihan silmä lepää tässä
maisemassa!

Peter hymähtää, tällaistahan tämä Ruotsin kevät on.

Taksin ikkunoista vilkkuu tasaisenharmaa taivas. Mas-
siivisen parkkihallin pihaan istutetut laihat koivut eivät ole
onnistuneet kasvattamaan valmiita lehtiä. Kerkät roikku-
vat sateesta raskaina. Toisella puolella tietä laiduntaa jouk-
ko savisia hevosia laitumella, jolla on lätäköitä tiheämmäs-
sä kuin kellanruskeaa, viimevuotista heinää.

Kevät on tehnyt tuloaan helmikuusta asti eikä ole vie-
läkään valmis.

– No ainakin tämä on hyvä päivä matkustaa muualle.
Onko hän menossa etelään?

– Ei etelään vaan länteen, Skotlantiin. Siellä sataa yleen-
sä vielä enemmän. Vaikka ovat ilmat sielläkin vähän...
muuttuneet viime vuosina.

– Skotlantiin, jaahas. Minä kyllä lähtisin mieluiten Thaimaahan, tai Marokkoon.

– Siellä on varmasti lämmintä.

– No jos kesää haluaa kokea, on pakko lähteä Ruotsista pois, niin se on! Italiassakin on nykyään kunnon kelit, ja Espanjassa. Vaikka siellä on kyllä, ei millään pahalla, liikaa ruotsalaisia.

Kuljettaja rähähtää käheään nauruun. Peter nojaa päätään penkin selkämykseen ja sulkee silmät. Miksei kuski voi keskittyä ajamiseen ja viedä hänet oikean terminaalin eteen kaikessa hiljaisuudessa?

– Pakko sanoa, että minä en ymmärrä tätä jatkuvaa ilmoista valittamista. Ne on mitä on! Pitää hyväksyä faktat! Mitä minä nyt olen asunut täällä... kaksikymmentä vuotta tulee kohta täyteen... enkä ole vielä yhtään kunnon kesää nähnyt. Se on totta, että ne on viime vuosina olleet tavallistakin surkeampia. Mutta ei ne häävejä olleet ennenkään!

– Minä muistelen, että kesät 2013 ja..., Peter aloittaa.

Kuljettaja pamauttaa rattia nyrkillä.

– Muutama hellepäivä, tai ehkä kokonainen viikko, se ei ole kesä! Aina hoetaan, että Ruotsissa on neljä vuoden-aikaa, mutta se on, anteeksi vain, paskapuhetta! *Skitsnack!* Joskus kevät voi olla melko lämmin ja joskus syksy kohtalaisen leuto, mutta varsinaista kesää ei ole ikinä ollutkaan, ja se on totuus!

– Ja kahvikin on surkeaa litkua, kuski mutisee, hörppää pahvimukista ja irvistää.

Peter kaivaa puhelimen taskusta ja teeskentelee soittavansa. Onko hän jokin magneetti, joka vetää kaistapäitä puoleensa?

Jos junavaunussa on kahdeksan vapaata paikkaa, joista yksi hänen vieressään, vaunuun nouseva hullu tai huma-

lainen istuu siihen. Tv-talon kahvilassa sähköallergiset ja pitkäaikaissairaat ja muut päähän potkitut työntyvät hänen pöytänsä. Mitä ne hänessä haistavat?

Puhumattakaan kaikista harmittoman näköisistä kadunmiehistä ja -naisista, jotka tarttuvat hihaan kassajonossa tai liikennevaloissa, ja tahtovat *jutella vähän ilmoista*. Kun lomaviikot lähestyvät, ja pitäisi päättää missä ne tänä vuonna vietetään. *Niin, että heeei! Etkö voisi vaihteeksi ennustaa vähän parempia kelejä?*

Kun taksi vihdoin kaartaa viitostermiinalin eteen, Peter huokaisee helpotuksesta. Kunhan kuljettaja ei tunnistaisi häntä.

Ei, tämä ei reagoi sen paremmin luottokortissa lukevaan nimeen kuin Peterin kasvoihinkaan. Hän näyttää tietysti erilaiselta näin, ilman maskia ja mittatilauspukua.

– Niin se vain on... kesän jos haluaa kokea, pitää lähteä pois...

Taksikuskin ääni on vaimeampi nyt. Suun ympärillä ris-teilee väsyneitä juonteita. Käsijarrun vieressä huojuu pino ruskealaikkuisia kahvimukeja. Taksamittarin viereen kiinnitetyssä henkilökortissa lukee Karim Harrak.

Peter työntää kuitenkin takintaskuun, vaikka muistaa samalla, että vuorikankaassa on suuri reikä. Ihan sama. Menkööt omaan piikkiin.

Hän ehtii pyöröoville asti, kun mersun ikkuna avautuu ja kuski huutaa hänen peräänsä:

– Hei! Sinä siellä, trenssiherra! Älä anna niitten pukea sinulle hametta ja polvisukkia! Ja muista Marokko, siellä saa kunnon kahvia!

Edinburghissa ei sada vaan paistaa, varovasti, vaalean pilvi-harson lomasta. Hotellin ikkunasta näkyy pelkkää vihreää. Television ruudulla lukee *Welcome Mr. Larsson*.

Peterin nivusissa kihelmöi. Melkein kolme viikkoa. Ja kaupungin kartta täynnä vihreitä läiskiä, ympyröitä ja suoraiteita. Hän kiertäisi ne kaikki.

Hän ripustaa vaatteet nopeasti kaappiin, henkareita ei ole tarpeeksi. Hän voisi ostaa niitä lisää. Hän voisi ostaa mitä haluaisi. Hän menisi publiin, nyt, keskellä päivää, ja tilaisi kaksi tuoppia kerralla.

Edinburghissa on aina kevät. Ensimmäisellä kerralla hän viipyi kaupungissa melkein koko huhtikuun. Olisi voinut jäädä pitemmäksikin aikaa, ehkä kokonaankin, mutta ei uskaltanut. Ja sitten tuli Rosa, lensi sisään avoimesta ikkunasta, ja muutti kaiken.

Ilmastosymposium alkaisi ensi viikolla, hän seuraisi sitä sen verran kuin haluaisi. Matka oli laastari Peterin kirveltävään haavaan. *Voit kerätä kaikessa rauhassa vaikutteita ja miettiä aiheita, joihin toimitus voi myöhemmin tarttua.*

Toimituspäällikkö Helena oli vilkuillut hänen ohimonseutuaan verestävillä lehmänsilmillään. Organisaatiouudistuksesta oli jo puoli vuotta, eikä Peter ollut saanut vielä yhtään järkevää työtehtävää. Taustatoimittaja, se oli hänen uusi tittelinsä. *Ja tietysti voit toimia Marian ja Tomin vuorojen paikkaajana silloin kun tarvitaan.*

Rosa ei ollut pystynyt peittämään pettymystään, kun Peter kertoi muuttuneista työtehtävistään. Uudet tv-meteorologit Maria ja Tom olivat yli puolet nuorempia kuin Peter. Maria näytti Miss Italialta, eikä Tom ollut vielä valmistunut. *25-vuotias poika on saanut sinun työsi! Helena ei ole enää järjissään!*

Rosa oli itkenyt raivosta, eikä Peter viitsinyt muistuttaa vaimoaan, että hän oli itse ollut Tomin ikäinen aloittaessaan.

Hän ei maininnut sitäkään, että ruudusta hylyttäminen oli myös helpotus. Viimeiset vuodet työ oli tuottanut Peterille enemmän vatsahappoja kuin endorfiineja. Sää-

ennustusmallit näyttivät useimmiten virtauksia, joista hän ei olisi välittänyt kertoa.

Kitkerintä myrkkyä olivat lähetyksen jälkeiset chattituo-kiot yleisön kanssa. Katsojien aggressio oli helpompi kestää kuin kaikki toiveikkaat, melkein anelevat kysymykset tulevasta säästä. Kuin Peterillä olisi halutessaan ollut valta vaikuttaa auringon asentoon ja tuulten suuntaan.

Eikä hän voinut kirjoittaa vastauksiinsa totuutta: Kyllä, antaisin mitä tahansa, jos voisin liimata sääkartan täyteen auringonkuvia. Mutta vielä enemmän antaisin, jos kevät ei enää ikinä tulisi.

Valo häikäisee tottumattomia silmiä. Peter vetää lippalakkia syvemmälle. Täällä hän ei tarvitse sitä samasta syystä kuin kotona: kukaan ei tunnista häntä.

Hän seuraa aidanviertä ja pysähtyy puiston portin kohdalla, vääntää toiveikkaana valurautaista ripaa. Lukossa. Oksistojen lomasta on vaikea erottaa muuta kuin vihreän eri sävyjä. Saarnit, vaahterat, lehmukset ja ruotsinpihlajat, orjanlaakerit ja piikkipaatsamat muodostavat tiheään seinämän, vaikka läheskään kaikkien lehdet eivät ole vielä täydet.

Uupumus pakottaa ohimoita. Hän on koko ajan väsynyt. Levoton ja väsynyt, huono yhdistelmä. Lääkkeet eivät enää auta. Käveleminen ei auta tai lukeminen, eivät matkat, työ, pyöräily, siivoaminen, tai perhoskokoelman dokumentointi valokuvaamalla.

Seksi ei auta. Elin ei kovetu kunnolla, vaikka hän vispaa sitä otsa hiessä milloin minkäkin näköisten ihmisten kuvia tuijottaen.

Hän ei ole koskaan välittänyt filmeistä, kuvat riittävät, ja niissä katse. Päivälehti toimii siinä missä pornolehti. Expressenin sivuilta katseleva lastentarhanopettaja Jessica

Gustafsson kelpaa yhtä hyvin kuin kieli pitkällä kameran linssiä lipova silikonitissinen Savannah.

Paitsi että sekään ei enää toimi.

Peter kuljettaa kättä puiston mustaksi maalatulla aidalla. Se yltää häntä kainaloon. Jossakin täytyy olla toinen ovi.

Seuraavassa katukyltissä lukee Heriot Row. Nimi lähettää liikkeelle rakeisten kuvien sarjan. Hän istuu Anthonyn kanssa puistonpenkillä, Anthony syöttää epäluuloisille puluille paloja tonnikalaleivästään. *Believe me Peter-boy, everybody loves a tuna sandwich.*

Toisessa kuvasarjassa erottuu Anthonyn ja Chrisin keittiö vuosia myöhemmin, rivitalohuoneistossa lähellä merenrantaa. *Te olette sitten pysyneet yhdessä, Miss Rose ja sinä... tai siis, tietenkin te olette.* Anthony kauhoo kahvia keittimeen ja välttää katsomasta Peteriä silmiin. *Hän on ihastuttava nainen, I mean, really.*

Edes Rosan kanssa Peter ei saa sitä nousemaan, niinä harvoina kertoina kun heidän välillään on vielä intiimejä hetkiä. Tietääkö vaimo asioiden oikean laidan, arvaako? Inhottaako tieto tätä, vai helpottaako?

Rosa ei ole koskaan ollut erityisen kiinnostunut seksistä. Se on sopinut Peterille mainiosti. He ovat sopineet toisilleen kaikin tavoin mainiosti, eikä Peter halua minkään muuttuvan.

Ensimmäisenä yhteisenä vuotenaan he matkustivat Skotlantiin ja vuokrasivat auton lentoasemalta. Rosa halusi ajaa, Peter sulki silmät jokaisessa risteyksessä. Illalla he kiersivät Rose Streetin räkälöitä yhdessä Anthonyn kanssa.

Tämä on sinun katusi Miss Rose, Anthony heitti, eikä Rosa näyttänyt tuntevan piikkiä Anthonyn puheessa. Rose Street oli elähtänyt, terälehtensä ravistanut ja aivan liian imelästi lemuava ruusu, Rose Street oli Drottninggatan.

Mutta Rosa vain nauroi, iloisena siitä, että omisti kadun kaupungissa, missä hänen rakastettunsa paras ystävä asui.

Toinenkin portti on lukossa. Peter rämpyttää sitä hetken ja jatkaa matkaa, kääntyy vasemmalle, Wemyss Placen laitaa edelleen Queen Streetille. Myös seuraava portti on lukossa. Valurautainen ovi ei edes hievahda, kun hän koettaa sitä. Tummansiniseen kylttiin on tekstattu *Private Gardens*.

Portin vieriltä puisto näyttää hoitamattomalta. Juurien lomassa kasvaa nokkosta ja jotain hiirenvirnan tapaista. Peter tähyttää runkojen ohi, erottaa kaistaleita viettävistä ruohokentistä, ja hämäristä, varjoisista poluista. Yhtään ihmistä ei näy. Muutama sitruunaperhonen lepattaa kauempana, ja tuo tumma, onko se suruvaippa?

Hän rynkyttää ovea, ensin varovasti, sitten kaikin voimin. Ei tulosta. Lopulta hän potkaisee ovea, osuu korkeammalle kuin olisi uskonutkaan, ja juuri silloin lastenrattaita työntävä pyylevä nainen ilmestyy kulman takaa suoraan hänen eteensä. Nainen vie vaistonvaraisesti kätensä suojaamaan vaunuissa istuvan lapsen päätä, ja kääntää samalla rattaita sivummalle, kauemmas Peteristä, niin, että yksi ratas luiskahtaa jalkakäytävältä ajokaistan puolelle. Ohiajava taksi tyyttää vihaisesti, säikähtänyt lapsi alkaa parkua, ja kuuma häpeä helahtaa Peterin kaulalle ja kasvoille, *sorry, I'm so sorry about that*.

Nainen korjaa päähuiviaan, kymmenet pienet tiu'ut kilisevät sen reunoissa, kun rattaat pomppivat vauhdilla katua ylös.

Ihan kuin salainen puutarha, Rosa hihkaisee ihastuneena, kun Peter myöhemmin illalla vihdoinkin vastaa puhelimeen. Hän on maannut tuntikausia hotellihuoneen löystyneellä runkopatjalla ja katsellut puiden latvoja puistossa, johon ei pääse.

– Se kirja siis, tiedäthän sinä sen. Nuortenkirja... oikea klassikko.

– Etkö muista että en ole kovin sivistynyt, Peter tokaisee.

– Höpö. Se on varmaan yksi maailman tunnetuimmista nuortenkirjoista. Siinä on se Intiassa kasvanut pikkutyttö, jonka vanhemmat kuolevat koleraan... tyttö joutuu enonsa luo tylsään linnaan ja...

– Linnaan, tyttö parka.

– Ja sitten tyttö ystäväystyy pojan kanssa, sellaisen yksinkertaisen maalaispojan...

– Kuulostaa tutulta tarinalta.

Rosa nauraa matalaa, kehräävää nauruaan. Peterin suupielet kohoavat väkisin.

– No en minä sinua ihan maalaispojaksi sanoisi... Mutta kuitenkin, siinä kirjassa tyttö ja poika löytävät puutarhan, jossa kukaan ei ole käynyt kymmeneen vuoteen... Se on ihana kirja, pitäisikin lukea se joskus uudestaan.

Peter haluaa kyllä, olla lähellä Rosaa. Hän haluaa hengittää vaimon tuoksua, kevyen hien ja makean deodorantin ja hiusvärin lempeää sekoitusta. Hän haluaa painaa kasvonsa Rosan hiuksiin ja kuunnella tämän ajatuksia, olla lähellä kaikkea sitä minkä Rosa on kokenut ja minkä tämä tietää.

Mutta himoa se ei ole. Hänen himonsa elää hämärtyvien puistojen käytävillä, leikatun ruohon ja juuri puhjenneiden tuomenkukkien tuoksussa. Se on uinunut vuosia. Hän toivoi sen nukahtaneen kokonaan. Mutta ei, se on alkanut pakottaa hänessä taas, kuin liian tiukasti keritty, kudoksiin asti uponnut köysi, joka alkaa yhtäkkiä löystyä ja purkautua. Eikä köydenpäitä voi enää yhdistää. Ne ovat kasvattaneet oman tahdon pitkän horroksensa aikana.

Jos hän tekisi sen kerran, vain kerran, helpottuisiko jomotus?

Jos hän kertoisi Rosalle kaiken, antaisiko vaimo hänelle anteeksi?

Peter kuuntelee vain osittain, kun Rosa kertoo puhelimesta *Salaisen puutarhan* juonta. Vaimon ääni liukenee häneen kuin rauhoittava lääke, saa hengityksen tasaantumaan.

Kun he tapasivat televisiotalon maskeeraushuoneessa 1990-luvun alussa, Rosa opiskeli yhtä aikaa kampaajaksi ja psykologiksi. *Nehän ovat melkein sama asia, molemmissa keskitytään ihmisten päähän*, Rosa oli nauranut ja pursottanut muutovaahtoa Peterin tukkaan.

Psykologian opinnot jäivät myöhemmin kesken kun Rosa perusti oman kampaamon, sitten toisen. Niistä tuli menestys, kaikki Tukholman trenditietoiset halusivat leikata tukkansa Rosan salongeissa.

– Mitä aiot tehdä nyt illalla, vaimo kysyy linjan toisessa päässä.

– En mitään erityistä, mutta Rosa...

– Niin?

– Ei mitään... unohdin jo.

– Pitäisiköhän sinun mennä jo nukkumaan...? Ja oikeasti, täytyyhän sinne puutarhaan jotenkin päästä. Sinulle tekisi hyvää bongata taas perhosia. Kysy hotellin vastaanotosta, tai joltakulta kollegalta siellä seminaarissa. Varmasti avaimen saa lainaksi jostakin.

– Varmasti.

– Yritän tulla viimeisenä viikonloppuna. Jos et siihen mennessä ole saanut avainta, niin hypätään vaikka aidan yli!

Koko loppuillan Peter miettii ajatusta salaisesta puutarhasta, missä kukaan ei ole käynyt kymmeneen vuoteen. Missä nuput puhkeavat, lehdet keräävät kastehelmiä, ritari-perhoset ja ties vaikka pikkuapollot ja kannussinisiivet lentelevät kukasta kukkaan, aurinko vaihtaa paikkaa ja kuljet-

taa varjoja mukanaan, ruoho kasvaa ja kellastuu taas, eikä kukaan näe.

Mitä hyötyä on kauneudesta, jota kukaan ei näe?

Seuraavana päivänä Peter etsii turhaan Anthonyn asuntoa. Kadut tuntuvat yhtä aikaa tutuilta ja oudoilta. Aurinko on kadonnut näkyvistä ja tuuli on yltymässä. Koillinen, matalapainetta enteilevä. Peter ei tarvitse isobaarien apua tunnistakseen sen henkäisyn. Sitä paitsi yksikään lehmuksissa rapistelevista pikkulinnuista ei laula.

Kaava on tuttu usealta peräkkäiseltä Tukholman-keväältä: varhain toukokuussa tulee lämmin, helle melkein, muutamaksi päiväksi. Sitten kesä kääntyy kannoillaan ja häipyi.

Peter kääntyy väliin vasemmalle, väliin oikealle, ja pypsähtyy lopulta pienelle aukiolle, jonka keskellä on aidattu puisto.

Yksityinen puutarha, tietenkin.

Valurauta-aidassa roikkuu musta jätesäkki. Kellanpunainen kissa nuuhkii sitä kiihkeästi, ehkä säkissä piilottelee vajaaksi jäänyt tonnikalapurkki. *Everybody loves a tuna sandwich*. Kissa ei näytä tarvitsevan lisäravintoa, se on paksu ja hyvässä karvassa.

Kun Peter lähestyy, kolli löntystelee piiloon suuren kukkaruukun taakse. Siinä nuokkuu jo hieman nuupahtanut hortensia. Yhdenkään talon ikkunoissa ei roiku vihreitä verhoja.

Asunto kuului oikeastaan Anthonyn tädille, oliko tämän nimi Margaret? Margaret-täti asui jonkinlaisessa parantolassa, Peter ei koskaan ymmärtänyt mikä tätä vaivasi. Ehkä se oli perhesalaisuus. Anthony sai kuitenkin asua hulppeassa huoneistossa lähes ilmaiseksi, ja Peter viipyi siellä hänen kanssaan kolme viikkoa ja neljä päivää.

Huoneet olivat korkeita, nelimetrisiä, ikkunaruu-

yksinkertaista, puhallettua lasia, siellä täällä kuplia, joiden läpi katsoessa mittasuhteet muuttuivat. Herneenvihreät verhot liikahtelivat koko ajan.

Tyhjä mehutetra pomppii kadulla Peterin edessä. Hän luuli unohtaneensa, mutta muistaa joka askeleella lisää. Kylmät ja pölyiset lämpöpatterit ja harmaan kokolatiamaton, joka peitti kaikkien huoneiden, myös kylpyhuoneen lattiaa. Lämmintä vettä riitti niin niukasti, että osa shampoosta jäi tukkaan. Anthony upotti sormensa hänen kuontaloonsa, *mitä ihmettä olet tehnyt tukallesi, darling?*

Peter kääntyy joenrantaa seuraavalle kävelytielle. Kengänpohjat narisevat. Tämä vihreyden määrä! Muratin iki-vihreät, kiiltävälehtiset lonkerot kiertyvät runkojen ja aita-tolppien ympärille kuin kyltymättömät käsivarret. Kylmät kesät eivät ole onnistuneet nujertamaan niitä.

Hän istahtaa penkille. Joen pinta on korkealla. Skotlannissa on satanut tänä talvena ja keväänä enemmän kuin kahteen sataan vuoteen. Ylämaalla kymmenet tuhannet ovat edelleen ilman sähköä kevättalven rajujen myrskyjen jäljiltä. Kirkwallin saarilla ja Fraserburgissa rantaan rakennettuja taloja sortui ja kymmeniä ihmisiä kuoli.

Siitäkin puhuttaisiin symposiumissa, sateiden intensiteetin lisääntymisestä. Ja tuulista, jotka käyttäytyivät eri tavalla kuin ennen. Länsituulet vallitsivat edelleen Skotlannissa, mutta yhä useammin puhuri saapuikin pohjoisesta, varsinkin talvisaikaan.

Tutkijat olisivat erimielisiä, poliitikoista puhumatta-kaan.

Pelkkä ajatus väsyttää Peteriä. Ehkä hän vain jättäisi menemättä. Sanoisi Helenalle, ettei keksinyt koko matkalta yhtäkään jutunaihetta.

Ajatukset kiertyvät taas Anthonyyn, ja Skotlannissa vietettyyn vaihto-opiskeluvuoteen 30 vuotta sitten. Jae-

tun opiskelijaboksin pakotettu läheisyys oli muuttunut nopeasti todelliseksi läheisyydeksi. He olivat keskustelleet tunteja, mistä vain, ale-tuoppien ääressä hämärissä pubeissa, tai asuntolan pienessä keittiössä, puoliksi juotujen teekuppien, omenanraatojen ja keksinmurujen kansoittaman pöydän ääressä.

Anthony oli intohimoisen kiinnostunut perhosista ja tartutti innon myös Peteriin. Anthonyn kokoelma oli poikkeuksellisen hieno. *Jonakin päivänä kyllästyn koko touhuun ja annan kaikki siivekkääni sinulle, Peter-boy.*

He opiskelivat yhdessä vuoden, mutta pitivät yhteyttä yli kaksikymmentä vuotta. Sitten yhteydenpito jäi. Anthony lähetti merkillisen viestin eikä enää vastannut Peterin sähköposteihin. Hän sai tiedon ystävän kuolemasta vasta hautajaisten jälkeen.

Rosa oli psykologisoinut hänen ja Anthonyn ystävyttä. Vaimon mielestä oli normaalia, tavallistakin, että vaihto-oppilasvuoden tai pitkän ulkomaanmatkan aikana solmitut ystävyssuhteet syvenivät nopeammin kuin tavallisessa elämässä. Muodostui eräänlainen tunteiden ja ihmissuhteiden tyhjiö, jossa pienetkin asiat ja yksityiskohdat saivat suuremman merkityksen. *Usein se menee ohi muutamassa vuodessa.*

Peter nousee penkiltä, kouraisee maasta kasan pikkukiviä ja heittää ne jokeen. Miksi hän ajattelee koko ajan Anthony ja Rosaa, samassa lauseessa, kuin vaihtoehtoisina vastauksina samaan kysymykseen?

Ja miksi häntä vieläkin kalvaa epämääräinen tunne siitä, ettei hän tiedä totuutta ystävän kuolemasta?

Konferenssikeskus on pienempi kuin Peter oli odottanut. Oven eteen on parkkeerattu BBC:n lähetysbussi. Hän ehtii istua melkein vartin neljännen kerroksen luentosa-

Susanne on tilannut vauvan Intiasta ja
Padman tehtävä on synnyttää se hänelle.

Vuodenajat oikuttelevat Pohjolassa:
kuusi pitkää kevättä on vaihtunut suoraan syksyksi.
Tv-meteorologi Peter tahtoi vielä kerran ennustaa
helleaallon saapuvan. Tuoko seitsemäs kevät
vihdoin kesän tullessaan?

Seitsemäs kevät on viiltävän ajankohtainen
episodiromaani maailmasta, missä pienetkin
valinnat voivat johtaa merkittäviin seurauksiin.

Se vie lukijansa skotlantilaisiin puistoihin ja
intialaiselle kohdunvuokrauslinikalle, tukholmalaisiin
luksusasuntoihin ja pohjalaiseen mummonmökkiin.

Se on tutkielma ahneudesta, rakkaudesta
ja unelmien hinnasta. Kuka maksaa lopulta
laskun kenenkin onnesta?

9 789510 423554

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-42355-4